

Asia: VN/894/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi työsopimuslain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä.

Esityksen tavoite pohjaa hallitusohjelmakirjaukseen, jonka mukaan työelämän epävarmuutta voitaisiin vähentää täsmentämällä työsopimuslain työsopimuksen käsitettä niin, että työsopimussuhteen naamiointi muuksi kuin työsopimukseksi estetään. Nyt esitetyt muutokset eivät kuitenkaan täsmennä työsopimuksen käsitettä, eivätkä selkeytä lainsäädäntöä tai sen tulkintaa.

Esityksen ajatuksena on, että yksittäisten työsuhteen tunnusmerkkien lisäksi kokonaisharkinta toisi selkeyttä tilanteissa, joissa työntekosuhteen oikeudellinen luonne ei ole selvä. Kuitenkin epäselvät tilanteet on tähänkin asti ratkaistu kokonaisharkinnalla, mikä ei silti ole estänyt työsopimussuhteen naamiointia muuksi kuin työsopimukseksi. Kokonaisharkinnan kirjaaminen lakiin ilman muita muutoksia ja täsmennyksiä ei vielä yksin tuo muutosta nykytilanteeseen. Esitys ei siis anna lisävälineitä työpaikoille ja sopimusten osapuolille. Se ei myöskään paranna työmarkkinoilla alisteisessa ja riippuvaisessa asemassa olevien oikeudellista asemaa.

Esityksen yleisperustelut

Huomionne esityksen yleisperusteluista.

Nykytilan arviointi ja kuvaus ei tavoita täysin todellista nykytilannetta työmarkkinoilla eikä sitä, että moni itsensä työllistäjä toimii alisteisessa ja riippuvaisessa asemassa suhteessa toimeksiantajaansa. Nykytilan kuvauksessa painotetaan merkittävästi sivutoimisesti tehtävää yrittäjätyötä (kevytyrittäjäyys) sen sijaan, että otettaisiin huomioon, että myös työsuhteinen työntekijä voi tehdä työtä usealle työnantajalle.

Työsopimuksesta tai työn tekemistä koskevasta sopimuksesta neuvoteltaessa tasapuolinen neuvotteluasema toteutuu harvoin ja työntekijän tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet työn tekemisen ehtoissa ovat vähäiset. Nykytilan arviointi vaikuttaa vanhan tilanteen kuvaukselta, mikä tekee muutoksesta riittämättömän verrattuna työmarkkinoiden nykytilanteeseen.

Esityksen vaikutukset

Huomionne esityksessä arvioiduista vaikutuksista.

Esitys ei nykyisessä muodossaan selkeytä riittävästi työsuhteen ja yrittäjyyden välistä rajanvetoa eikä siten vähennä työmarkkinoilla koettua epävarmuutta.

Työsopimuslain 1 luvun 1 §:ään ehdotettava muutos

Huomionne pykälään ehdotettavasta muutoksesta ja sen säännöskohtaisista perusteluista.

Esitetty pykälämuutos on vaikeaselkoinen ja hankalasti ymmärrettävä. Kokonaisarvioinnin lisäämisellä lakiin ei pystytä ratkaisemaan ongelmaa työsopimussuhteen naamioinnista muuksi kuin työsopimukseksi.

Gorschelnik Hanna
Kieliasiantuntijat ry